

แบบการเก็บข้อมูลบุคคล/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1. ชื่อ-สกุล

นางวิณา สุขอยู่

2. ชื่อภูมิปัญญา/ความเชี่ยวชาญ

ภูมิปัญญา การทอผ้าไทยทรงดำและการสืบสานวัฒนธรรมไทยทรงดำบ้านห้วยเขย่ง โดยเฉพาะการทอผ้าชิ้นลายแตงโม ผ้าขาวม้า ชุดไทยทรงดำ และการแปรรูปผ้าทอเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น กระเป๋าสะพายและกระเป๋าต่างค์ อบต.ห้วยยางโพนระบุดผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่นางวิณาเกี่ยวข้องไว้โดยตรง ได้แก่ ผ้าทอไทยทรงดำ ผ้าขาวม้า ชุดไทยทรงดำ และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าทอไทยทรงดำ

3. วัน เดือน ปีเกิด / อายุ

วันที่ 31 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2511

4. ที่อยู่

120 หมู่ 1 ตำบลห้วยยางโพน อำเภอกาบทอง จังหวัดราชบุรี 70140

โทรศัพท์ 086-018-9318

ข้อมูลทะเบียนเครือข่ายผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (CPOT) จังหวัดราชบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ระบุนางวิณา สุขอยู่ เป็นผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชนผ้าทอไทยทรงดำบ้านห้วยเขย่ง พร้อมที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าว

5. ช่องทางการติดตามอื่น ๆ เช่น Facebook, Line, Website หรือ TikTok

Facebook: ศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำบ้านห้วยเขย่ง

และพบการประชาสัมพันธ์ชุมชนในชื่อ Huakaojeen จากข้อมูลการท่องเที่ยวบ้านห้วยเขย่ง

6. อาชีพหลัก

ผู้ประกอบการ/สมาชิกแกนนำ วิสาหกิจชุมชนผ้าทอไทยทรงดำบ้านห้วยเขย่ง และเป็นผู้มีบทบาทด้านการอนุรักษ์และต่อยอดภูมิปัญญาการทอผ้าของชุมชน จากข้อมูลกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมระบุว่า นางวินาดำรงตำแหน่ง เลขานุการวิสาหกิจชุมชนผ้าทอไทยทรงดำบ้านห้วยเขย่ง

นอกจากนี้ รายงานด้านหมอนไหมยังระบุว่าเคยทำหน้าที่ ประธานศูนย์เครือข่าย ศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านหมอนไหม อำเภอกาบทอง จังหวัดราชบุรี

7. ผู้รับผิดชอบ/ผู้ประสานงาน

นางวิณา สุขอยู่

โทรศัพท์ 086-018-9318

8. ประเภทองค์ความรู้/ภูมิปัญญา

ด้าน ศิลปหัตถกรรมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่

- การทอผ้าไทยทรงดำ
- การทอผ้าชิ้นลายแตงโม
- การทอผ้าขาวม้า
- การผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ
- การอนุรักษ์เครื่องแต่งกายและวัฒนธรรมไทยทรงดำ
- ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต ประเพณี และอาหารพื้นถิ่นของชาวไทยทรงดำ

งานวิชาการเกี่ยวกับบ้านห้วยเขย่งระบุนางวิณาในฐานะ “ปราชญ์ชาวบ้านห้วยเขย่ง”

9. ระยะเวลาที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านนี้

ตั้งแต่ พ.ศ. 2557 เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ผ้าขาวม้ากับศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 8 มีบทบาทด้านนี้มาอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 10 ปี แต่หากจะกรอกจำนวนปีอย่างเป็นทางการ

10. แหล่งที่มาขององค์ความรู้

ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าไทยทรงดำเป็นความรู้ที่ สืบทอดจากบรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่น ภายในชุมชนบ้านห้วยเขาลำเจียก โดยสตรีในหมู่บ้านรวมกลุ่มกันเพื่อสืบทอดและพัฒนาการทอผ้าให้เป็นอาชีพและสร้างรายได้ให้ครอบครัว นางวิณาให้ข้อมูลว่าชุมชนนำวัฒนธรรมที่ได้รับการสืบทอดมาต่อยอดในการส่งเสริมอาชีพ โดยมีการทอผ้าเป็นจุดเด่นสำคัญของชุมชน

11. ผลงานหรือผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ

ผลงานและผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่ ผ้าทอไทยทรงดำ ผ้าซิ่นลายแตงโม ผ้าขาวม้า ชุดไทยทรงดำ และ

ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าทอ เช่น กระเป๋าสะพายและกระเป๋าตังค์

กลุ่มผ้าทอไทยทรงดำบ้านห้วยเขาลำเจียกได้รับการพัฒนาคุณภาพจนได้รับ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

และได้รับการคัดเลือกเป็นสินค้า OTOP 5 ดาว ตามข้อมูลที่น่าางวิณาให้ไว้ใน การนำเสนอผลการดำเนินงานของหมู่บ้าน CIV

นอกจากนี้ ใน พ.ศ. 2568 นางวิณายังเป็น ผู้ให้ข้อมูลเมนู “แจ่วเอ็ดตัน” ซึ่งเข้าร่วมการคัดเลือกเมนูอาหารถิ่นประจำจังหวัดราชบุรี แสดงถึงองค์ความรู้ด้านอาหารและวัฒนธรรมพื้นถิ่นของชุมชนด้วย

12. สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้หรือไม่

ได้ เนื่องจากมีหลักฐานระบุว่านางวิณาเป็น ราษฎรชาวนบ้านห้วยเขาลำเจียก และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้เข้าศึกษาเรียนรู้ชุมชน OTOP นวัตกรรมบ้านห้วยเขาลำเจียก

13. สถานที่ที่สามารถใช้จัดกิจกรรมหรือถ่ายทอดความรู้

ศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำบ้านห้วยเขาลำเจียก หมู่ 1 ตำบลห้วยยางโทน อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี และฐานการเรียนรู้ของชุมชนบ้านห้วยเขาลำเจียก

นอกจากนี้ ยังมีศูนย์การเรียนรู้ด้านหม่อนไหมในพื้นที่บ้านห้วยเขาลำเจียก ซึ่งมีฐานการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการแปลงหม่อน การเลี้ยงไหม การเก็บเกี่ยวรังไหม และการทอผ้า

ประวัติความเป็นมา

นางวิณา สุขอยู่ เป็นราษฎรชาวนบ้านและแกนนำสำคัญของชุมชนไทยทรงดำบ้านห้วยเขาลำเจียก ตำบลห้วยยางโทน อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี มีบทบาทในการอนุรักษ์ สืบทอด และพัฒนาภูมิปัญญาการทอผ้าไทยทรงดำ ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่น โดยเฉพาะ ผ้าซิ่นลายแตงโม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์สำคัญของชาวไทยทรงดำ

นางวิณามีบทบาทในการรวมกลุ่มและดำเนินงานของ วิสาหกิจชุมชนผ้าทอไทยทรงดำบ้านห้วยเขาลำเจียก รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าทอให้มีความหลากหลายและสามารถสร้างรายได้แก่คนในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาบ้านห้วยเขาลำเจียกเป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (CIV) และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญ

นางวิณามีความรู้และความเชี่ยวชาญด้าน การทอผ้าไทยทรงดำ การทอผ้าซิ่นลายแตงโม การทอผ้าขาวม้า การผลิตเครื่องแต่งกายไทยทรงดำ และการแปรรูปผ้าทอเป็นผลิตภัณฑ์ร่วมสมัย รวมทั้งมีความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และอาหารพื้นถิ่นของชาวไทยทรงดำบ้านห้วยเขาลำเจียก

นอกจากนี้ ยังมีความรู้ด้านหม่อนไหม ตั้งแต่การบริหารจัดการแปลงหม่อน การเลี้ยงไหม การเก็บเกี่ยวรังไหม ไปจนถึงการทอผ้าและการเพิ่มมูลค่าผ้าทอลายอัตลักษณ์ของชุมชน

กระบวนการถ่ายทอดความรู้

กระบวนการถ่ายทอดความรู้สามารถดำเนินการในลักษณะ การบรรยายควบคู่กับการสาธิตและการลงมือ

ปฏิบัติจริง โดยนำผู้เรียนศึกษาเรื่องราวความเป็นมาของชาวไทยทรงดำ เรียนรู้เครื่องแต่งกาย ลวดลายผ้า

กระบวนการทอผ้า และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ตลอดจนเรียนรู้วิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชนผ่าน

ฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำบ้านห้วยเขาน้อย

สำหรับด้านหม่อนไหม สามารถถ่ายทอดเป็นลำดับตั้งแต่ การปลูกและจัดการแปลงหม่อน → การเลี้ยงไหม

→ การเก็บเกี่ยวรังไหม → การทอผ้า → การเพิ่มมูลค่าผ้าทอลายอัตลักษณ์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตร

และฐานการเรียนรู้ที่หน่วยงานด้านหม่อนไหมจัดทำไว้สำหรับศูนย์ในบ้านห้วยเขาน้อย

